KUTLU DOĞUM

Değerli müminler! 20 Nisan 571 tarihine rastlayan Rebiu'l-evvel ayının 12 nci Pazartesi gecesi Peygamberimiz Efendimiz dünyayı şereflendirmişlerdir. 14 asır evvel böyle bir gecenin sabahında güneş ufuktan doğmadan insanlığın hayat ufkunda ilâhî bir nur doğmuş oluyordu. Şair ne güzel söylemiş:

"Envar ile kâinat doldu,
İşte bu gece sabah oldu."

Bu gecenin sabahında Hz. İbrahim ile oğlu Hz. İsmail'in duaları ve İsa aleyhi's-selam'ın müjdesi gerçekleşmiş oluyordu. Kur'an-ı Kerim'de hikâye edildiğine göre Hz. İbrahim ile oğlu Hz. İsmail, Kâbe'yi inşa ederlerken şöyle dua etmişlerdi:

وَاِذْ يَرْفَعُ اِبْرٰهيمُ الْقَوَاعِدَ مِنَ الْبَيْتِ وَاِسْمٰعيلُۜ رَبَّنَا تَقَبَّلْ مِنَّاۜ اِنَّكَ اَنْتَ
السَّميعُ الْعَليمُ. رَبَّنَا وَاجْعَلْنَا مُسْلِمَيْنِ لَكَ وَمِنْ ذُرِّيَّتِنَٓا اُمَّةً مُسْلِمَةً لَكَۖ وَاَرِنَا
مَنَاسِكَنَا وَتُبْ عَلَيْنَاۚ اِنَّكَ اَنْتَ التَّوَّابُ الرَّحيمُ. رَبَّنَا وَابْعَثْ فيهِمْ رَسُولًا
مِنْهُمْ يَتْلُوا عَلَيْهِمْ اٰيَاتِكَ وَيُعَلِّمُهُمُ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَيُزَكّيهِمْۜ اِنَّكَ اَنْتَ
الْعَزيزُ الْحَكيمُ.

"Bir zamanlar İbrahim, İsmail ile beraber Beytullah'ın temellerini yükseltiyor (ve şöyle dua ediyorlardı.) Ey Rabbimiz, bizden bunu kabul buyur, sen işitensin bilensin.

Ey Rabbimiz, bizi sana boyun eğenlerden kıl, soyumuzdan da sana itaat eden bir ümmet çıkar, bize ibadet usullerimizi göster, tövbemizi kabul et, zira tövbeleri çokça kabul eden ancak sensin.

Ey Rabbimiz, onlara, içlerinden senin ayetlerini kendilerine okuyacak, onlara kitap ve hikmeti öğretecek, onları temizleyecek bir Peygamber gönder. Çünkü üstün gelen, her şeyi yerli yerince yapan yalnız sensin"[342]

Hz. İsa da şu müjdeyi vermişti.

وَاِذْ قَالَ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ يَا بَنِىٓ اِسْرَٓاءِيلَ اِنِّى رَسُولُ اللّٰهِ اِلَيْكُمْ مُصَدِّقًا
لِمَا بَيْنَ يَدَىَّ مِنَ التَّوْرٰيةِ وَمُبَشِّرًا بِرَسُولٍ يَأْتِى مِنْ بَعْدِى اسْمُهُٓ اَحْمَدُۜ .

"Ey İsrailoğulları, ben size Allah'ın elçisiyim, benden önce gelen Tevrat'ı doğrulayıcı ve benden sonra gelecek Ahmet adında bir Peygamberi de müjdeleyici olarak geldim, demişti."[343]

Bir gün Ashab-ı kiram Peygamberimizden hayatının ilk günlerini anlatmasını rica etmişler, O da şu sözleri söylemişti:

"Ben, atam Hz. İbrahim'in duası, kardeşim Hz. İsa'nın müjdesi, annem Âmine'nin rüyasıyım, annem bana hamile olduğu sırada bir rüya görmüştü: İçinden bir nur çıkmış ve bu nur Suriye'deki sarayları aydınlatmıştı."[344]

Evet, işte bu gecenin sabahında Hz. İbrahim'in duasına ve Hz. İsa'nın müjdesine mazhar olan bu son Peygamber, bir güneş gibi doğdu.

Değerli müminler, bu gecenin sabahı gerçekten feyizli bir sabahtı. İnsanlık için yepyeni bir gün doğmuş, aydınlık bir devir açılmıştı. Hz. Adem'le başlayan tevhid inancı yeniden canlanmış, cehalet ve sapık inançlarla kararan ruhlar, bu doğuşla aydınlığa kavuşmuştu.

---

342 Bakara, 2/127-129.
343 Saff, 61/6.
344 Şibli, *İslâm Tarihi, Asrı Saadet*, Şevval, 1330, c. 2, s. 1643.

Bir fazilet güneşi ve hidâyet meş'alesi olan Peygamberimizin doğumu, Allah'ın bütün insanlara en büyük nimetlerinden birisidir. Bu husus Kur'an-ı Kerim'de şöyle ifade buyurulmaktadır:

لَقَدْ مَنَّ اللّٰهُ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ اِذْ بَعَثَ فِيهِمْ رَسُولًا مِنْ اَنْفُسِهِمْ يَتْلُوا عَلَيْهِمْ اٰيَاتِهٖ وَيُزَكّ۪يهِمْ وَيُعَلِّمُهُمُ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَۚ وَاِنْ كَانُوا مِنْ قَبْلُ لَف۪ي ضَلَالٍ مُب۪ينٍ.

"And olsun ki, Allah, müminlere ayetlerini okuyan, onları kötülüklerden temizleyen, onlara kitap ve hikmeti öğreten bir Peygamber göndermekle büyük bir lütufta bulunmuştur. Halbuki onlar önceleri apaçık bir sapıklıkta idiler."[345]

Ayet-i Kerime'de ifade buyurulduğu üzere, gerçekten insanlar Peygamberimizden önce her türlü değer ölçülerini yitirmiş, yollarını şaşırmışlardı. Küfür ve zulüm, gönülleri karartmış, Allah'a giden yoldan uzaklaştırmıştı. Hayır ve fazilet namına hiçbir şey kalmamıştı. Sosyal hayat bozulmuş, ahlâk bağları tamamen çözülmüştü. Hak, kuvvete boyun eğmiş, merhamet ve şefkat kalplerden silinmişti. Kadın esir muamelesi görmüş, bir eşya gibi alınıp satılmıştı. Kız çocukları acımasızca diri diri toprağa gömülmüştü. Evet, bunları kim söylüyor? Bunları, bu toplumun içinde yaşayan insanlar söylüyor, nitekim Mekke'de gördükleri zulüm ve işkence yüzünden Habeşistan'a göç etmek zorunda kalan ilk Müslümanlar Habeş kralına hicrete mecbur olduklarının sebeplerini anlatırken, bakınız neler söylüyorlar?

"Ey hükümdar, biz cehalet içinde yaşayan bir millet idik, putlara tapıyor, lâşe yiyorduk. Fuhuş yapıyorduk. Akraba ile münasebeti kesiyor, komşularımıza kötülük yapıyorduk. Kuvvetli olanımız zayıf olanı eziyordu. Biz toplum olarak bu halde yaşarken Allah Teâla bize acıdı, lütfederek içimizden birini Peygamber gönderdi. Soyu, iffeti ve dürüstlüğü hepimizce bilinen birisi. O, bizi yalnız Allah'a ibadet etmeye çağırdı. Atalarımızın tapınageldikleri ağaç ve taş parçalarını terk etmemizi söyledi.

Bize doğru söylemeyi, emanete ve akrabalık bağlarına riayet etmeyi,

345 Al-i İmran, 3/164.

komşularla güzel geçinmeyi, kan dökmekten ve haram olan şeylerden sakınmayı öğütledi. Bizi fuhuştan, yalandan, yetim malı yemekten, namuslu kadınlara iffetsizlik iftirasında bulunmaktan uzak durmayı emretti. Allah'a ibadet edip O'na hiçbir sûretle ortak koşmamayı emretti. Namaz kılmaya, sadaka vermeye ve iyilik yapmaya bizi çağırdı. Biz de ona inandık, getirdiği dini kabul ettik. Onun haram dediğini haram bildik, helâl dediğini helâl tanıdık. Bundan dolayı içinde yaşadığımız her yönü ile kokuşmuş toplum bize düşman kesildi, eziyet ve işkence yapmaya başladı. Bu sebeple biz de hicret ederek ülkenize geldik."[346]

İşte bu sözler o toplumda yaşamış olan insanların sözleridir. Demek ki, o toplum içine düştüğü bu bunalımdan büyük ölçüde rahatsızlanmış, beklediği kurtarıcıyı bulunca ona sımsıkı sarılmıştı. Onun getirdiği esasları benimsemiş ve onları hayata geçirmek için hicret etmeyi ve hiç tanımadığı bir ülkeye gitmeyi göze almıştı.

Değerli kardeşlerim, Peygamberimiz az önce de söylediğimiz gibi 571 yılı Nisan'ın 20 sine rastlayan Rebiu'l-evvel ayının 12 nci Pazartesi gecesi tan yeri ağarırken Mekke'de dünyaya geldi. Babası Abdullah, annesi Âmine'dir. Babası Abdullah onun doğumundan iki ay kadar önce vefat etmiş bu mutlu güne erişememişti. Dedesi Abdülmuttalip torununa Muhammed adını vermişti. Ataları arasında böyle bir ad yoktu. Bunu duyanlar Abdülmuttalip'e bu adı niçin koyduğunu sordular. Abdülmuttalip şu cevabı verdi:

–Umarım ki, onu gökte Hak, yerde halk övecektir.

Tarihçiler, Peygamberimizin doğduğu gece dünyada olağanüstü bazı olayların meydana geldiğini naklederler. O gece İran'da hükümdar Kisra'nın sarayından 14 sütun yıkılmış, Sava gölü kurumuş, bin yıldan beri yanan Mecûsilerin ateşi sönmüştü. Bu olaylar, ilerde İran saltanatının yıkılacağına, Bizans İmparatorluğunun çökeceğine ve putperestliğin ortadan kalkacağına işaret idi ve öyle de oldu.[347]

Peygamberimizin hem çocukluğu ve hem de gençliği hiç kimsede görülmeyen bir güzellik içerisinde geçti. Herkes ona "Güvenilir Muhammed" diyordu.

---

346 İbn Hişam, c. l, s. 336.
347 *İslâm Tarihi, Asrı Saadet*, c. l, s. 188.

Nihayet 40 yaşına geldi. İçerisinde bulunduğu toplumdan çok rahatsızdı. Ne yapmalı idi ki bu toplumu içerisine düştüğü bunalımdan kurtarmalıydı. Hep bunu düşünüyordu. Allah'a ibadet etmek için de zaman zaman Mekke yakınında bulunan Hira dağındaki mağaraya çekiliyor, günlerce burada kalıyordu. Milâdi 610 yılının Ramazan ayında sözünü ettiğimiz mağarada bulunduğu sırada kendisine Cebrail aleyhi's-selâm adındaki melek geldi. Peygamberimiz o anı şöyle anlatır:

فَجَاءَهُ الْمَلَكُ فَقَالَ: اِقْرَأْ. قَالَ: مَا اَنَا بِقَارِئٍ قَالَ فَاَخَذَنِى فَغَطَّنِى حَتَّى بَلَغَ مِنِّى الْجَهْدَ ثُمَّ اَرْسَلَنِى فَقَالَ: اِقْرَأْ فَقُلْتُ مَا اَنَا بِقَارِئٍ فَاَخَذَنِى فَغَطَّنِى الثَّانِيَةَ حَتَّى بَلَغَ مِنِّى الجَهْدَ ثُمَّ اَرْسَلَنِى فَقَالَ: اِقْرَأْ فَقُلْتُ مَا اَنَا بِقَارِئٍ فَاَخَذَنِى فَغَطَّنِى الثَّالِثَةَ ثُمَّ اَرْسَلَنِى فَقَالَ: اِقْرَاْ بِاسْمِ رَبِّكَ الَّذٖى خَلَقَۚ . خَلَقَ الْاِنْسَانَ مِنْ عَلَقٍۚ. اِقْرَاْ وَرَبُّكَ الْاَكْرَمُۙ. اَلَّذٖى عَلَّمَ بِالْقَلَمِۙ. عَلَّمَ الْاِنْسَانَ مَا لَمْ يَعْلَمْؕ.

"Melek bana:

–Oku, dedi. Ben:

–Okumak bilmem, dedim.

–Bunun üzerine melek beni alıp gücüm tükeninceye kadar sıkıştırdı. Sonra beni bırakıp yine:

–Oku, dedi. Ben de ona:

–Okumak bilmem, dedim. Yine beni alıp ikinci defa takatım kesilinceye kadar sıkıştırdı. Sonra beni bırakıp:

–Oku dedi. Ben:

–Okumak bilmem, dedim. Nihayet beni yine alıp üçüncü defa sıkıştırdı. Sonra beni bırakıp:

–Yaratan Rabbinin adıyla oku, O, insanı Alak'tan yarattı. Oku, Rabbin sonsuz kerem sahibidir. Kalemle yazmayı öğreten O'dur. İnsana bilmediğini o öğretti."[348]

348 Alak, 96/1-5.

Cebrail aleyhi's-selam bu ilk ayetleri tebliğ etmiş ve Peygamber olarak görevlendirilmiş olduğu da kendisine müjdelenmişti.

Peygamberimiz korkudan titreyerek eve döndü ve eşi Hz. Hatice'ye:

–Beni sarıp örtünüz, beni sarıp örtünüz, dedi. Hz. Hatice de onu örttü. Bir süre sonra Peygamberimiz olup bitenleri Hz. Hatice'ye anlattı ve:

–Kendimden korktum, dedi. Hz. Hatice:

–Öyle deme, Allah'a yemin ederim,ki, Allah Teâlâ hiçbir vakit seni utandırmaz. Çünkü sen akrabalık bağlarına hürmet ediyor, borçluların borcunu ödüyor, yoksullara yardım ediyorsun. Misafirlere ikramda bulunuyor, doğruları destekliyorsun, dedi.[349]

İşte böylece Peygamberimize Peygamber olduğu Cebrail adındaki melek tarafından tebliğ edilmiş ve ilk ayetler de vahyedilmiş oldu.

Değerli kardeşlerim, Hz. Muhammed son Peygamberdir. Allah Teâlâ Hz. Adem'den itibaren kesin sayılarını ancak kendisinin bildiği pek çok Peygamberler göndermiştir. Peygamberimiz bunların sonuncusudur. Kur'an-ı Kerim'de şöyle buyurulmuştur:

مَا كَانَ مُحَمَّدٌ اَبَآ اَحَدٍ مِنْ رِجَالِكُمْ وَلٰكِنْ رَسُولَ اللّٰهِ وَخَاتَمَ النَّبِيّٖنَۜ وَكَانَ
اللّٰهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلٖيمًا۟

"Muhammed, içinizden her hangi birinizin babası değil, O, Allah'ın elçisi ve Peygamberlerin sonuncusudur. Allah her şeyi bilendir."[350] Peygamberimiz de şöyle buyurmuştur:

مَثَلِى وَمَثَلُ الْاَنْبِيَاءِ كَرَجُلٍ بَنٰى دَارًا فَاَكْمَلَهَا وَاَحْسَنَهَا اِلَّا مَوْضِعَ لَبِنَةٍ
فَجَعَلَ النَّاسُ يَدْخُلُونَهَا وَيَتَعَجَّبُونَ وَيَقُولُونَ لَوْلَا مَوْضِعُ اللَّبِنَةِ وَ اَنَا اللَّبِنَةُ
وَاَنَا خَاتَمُ النَّبِيِّينَ.

349 Buhârî, "Bed'ü'l-Vahiy",1.
350 Ahzab, 33/40.

"Benimle Peygamberlerin benzeri, şu bir kimsenin benzeri gibidir ki, o kişi bir ev yaptırmış, binayı tamamlayıp süslemiş de yalnız bir tuğlası eksik kalmış. Bu durumda halk binaya girip gezmeye başlarlar ve eksik yeri görüp hayret ederek: Şu bir tuğlanın yeri boş bırakılmış olmasaydı" derler. İşte ben o tuğlayım, ben Peygamberlerin sonuncusuyum."[351]

Peygamberimiz önceki Peygamberler gibi bir milletin değil, tüm insanlığın Peygamberidir. Diğer Peygamberlerden farklı yönlerinden birisi budur. Nitekim Kur'an-ı Kerim'de:

وَمَٓا اَرْسَلْنَاكَ اِلَّا كَٓافَّةً لِلنَّاسِ بَشٖيرًا وَنَذٖيرًا وَلٰكِنَّ اَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ.

"Ey Muhammed, biz seni bütün insanlara ancak müjdeci ve uyarıcı olarak göndermişizdir. Fakat insanların çoğu bunu bilmezler."[352]

Peygamberimiz yalnız insanlara değil, alemlere rahmet olarak gönderildi. Nitekim Kur'an-ı Kerim'de şöyle buyurulmuştur:

وَمَٓا اَرْسَلْنَاكَ اِلَّا رَحْمَةً لِلْعَالَمٖينَ.

"Ey Muhammed, biz seni ancak alemlere rahmet olarak gönderdik"[353]

Evet, Peygamberimiz sadece insanlar için değil, alemler için bir rahmettir. Peygamberimiz bütün insanlara hatta canlılara şefkat ve merhamet gösterir, bu konuda insanlar arasında ayırım yapmazdı. Müslüman olsun-olmasın; kadın-erkek, büyük-küçük, zengin-fakir, köle-efendi herkese merhamet ederdi.

Bir savaş esnasında birkaç çocuk çarpışan iki taraf arasında kalmış ve ölmüşlerdi. Peygamberimiz bundan haberdar olduğu zaman büyük üzüntü duymuştu. Askerler Peygamberimizin üzüldüğünü görünce:

–Ey Allah'ın resûlü, neden bu kadar üzülüyorsunuz, bunlar nihayet müşrik çocukları değil mi? dediler. Peygamberimiz:

"Bu çocuklar müşrik çocukları da olsa bunlar insandır. Çocuk oldukları

---

351 Buhârî, "Menakıb", 18.
352 Sebe, 34/28.
353 Enbiya, 21/107.

için günahları da yoktur. Dikkat ediniz, kesinlikle çocuk öldürmeyiniz. Her can Allah'ın fıtratına göre yaratmıştır",[354] buyurdu. –Adamın biri Peygamberimize başvurarak bir düşmanı lânet etmesini istemişti. Peygamberimiz: "Ben lânet okumak için değil, fakat aleme rahmet olmak için gönderildim." buyurdu.– Herkese şefkat ve merhamet gösteren Peygamberimizin inananlara özel bir şefkati vardı. Elbette öyle olmalı idi. Çünkü inananlar, onun getirdiği dini benimsemiş, malları ve canları ile o dinin yayılması için büyük fedakârlıklar göstermişlerdi. Bu konuda şöyle buyurulmuştur:

لَقَدْ جَآءَكُمْ رَسُولٌ مِنْ اَنْفُسِكُمْ عَزِيزٌ عَلَيْهِ مَا عَنِتُّمْ حَرِيصٌ عَلَيْكُمْ بِالْمُؤْمِنِينَ رَؤُفٌ رَحِيمٌ.

"And olsun, size kendinizden öyle bir Peygamber gelmiştir ki, sizin sıkıntıya uğramanız ona çok ağır gelir. O size çok düşkün, müminlere karşı çok şefkatlidir, merhametlidir."[355]

Değerli müminler, Peygamberimiz anılırken akla ilk gelen, onun, Kur'an-ı Kerim'le övülmüş olan yüksek ahlâkıdır. Onu Allah Teâlâ terbiye ettiği için bir insanda bulunması düşünülebilen güzel huy ve davranışların daha mükemmeli onda toplanmıştı. Ahlâkının güzelliğine ve her yönü ile güvenilir olduğuna düşmanları bile hayrandı. Daha gençliğinde halk arasında "el-Emin-güvenilir" kimse olarak tanınmış olduğunu az önce söylemiştik. Şu olay bunun çarpıcı bir örneğidir:

Kâbe Kureyş tarafından yenileniyordu. Her kabile kendisine düşen bölümü yapmış, sıra "Hacer-i Esved"in yerine konmasına gelmişti. Kureyş'ten her kabile "Hacer-i Esved"i yerine koyma şerefini kazanmak için, o hizmeti yapmak istiyordu. Bu yüzden kabileler arasında tartışma çıktı. Her kabile "Hacer-i Esved"i yerine koyma şerefinin kendisine ait olduğunu iddia ediyordu. Hele Abdüddaroğulları çok ileri gidip bir çanak dolusu kan getirdiler. Ellerini bu kana bulaştırıp: "Kanımız dökülmedikçe kimse önümüze geçemez" diye yemin ettiler. Bu tartışma dört beş gün devam etti. Nerede ise kabileler arasında savaş çıkacaktı ki, Kureyşin en yaşlısı

354 *İslâm Tarihi, Asrı Saadet*, c. 2, s. 982.
355 Tevbe, 9/128.

olan Ebû Umeyye Beni Muğîre Kureyşin ileri gelenlerini Mescidde topladı. Konuyu tekrar tartıştılar ve şu karara vardılar: Belirledikleri vakitte mescidin Safa tarafındaki kapısından önce kim içeriye girerse o, hakem olacaktı. Belirlenen vakitte evvelâ bu kapıdan Peygamberimiz içeri girdi. Bunun üzerine Kureyş ileri gelenleri hep bir ağızdan. "İşte bu giren zat, emindir, bunun hakemliğine razıyız. Bu güvenilir zat, Muhammed'tir." dediler. Peygamberimiz bunların yanına gelince, kendisini hakem tayin ettiklerini ve bunu kabul etmesini rica ettiler. Peygamberimiz onları dinledikten sonra hakemliği kabul etti ve. "Bana bir yaygı getirin" buyurdu. Getirilen bu yaygının içine kendi eliyle "Hacer-i Esved"i koydu. Sonra kabile başkanlarının bu yaygının birer ucundan tutup birlikte kaldırmalarını söyledi. Böyle yaptılar, her kabile yaygının bir ucundan tutarak "Hacer-i Esved"i konacağı yere kadar kaldırdılar, Peygamberimiz de onu yerine koydu. Böylece her kabile "Hacer-i Esved"i yerine koyma şerefinden payını aldı ve tartışma da böylece bitmiş oldu.[356]

Bu olayda önemli olan şudur: Peygamberimizin küçük yaştan beri kimseyi incitmeyip o yaşa gelinceye kadar fazilete aykırı hiçbir hal ve hareketi görülmediği için Peygamber olarak gönderilmeden önce de Kureyş arasında "güvenilir" ünvanı ile tanınmış olmasıdır. İslâmiyet'in kısa zamanda ve hızla yayılmış olması, şüphe yok ki, onu tebliğ eden Peygamberin yüksek ahlâkı ile ilgilidir. İnsanlar onun dürüstlüğüne ve güvenilir olduğuna inanmasalardı onun etrafında toplanırlar mıydı. Nitekim Kurân-ı Kerim'de bu husus şöyle ifade edilmiştir.

فَبِمَا رَحْمَةٍ مِنَ اللّٰهِ لِنْتَ لَهُمْۚ وَلَوْ كُنْتَ فَظًّا غَلِيظَ الْقَلْبِ لَانْفَضُّوا مِنْ حَوْلِكَۖ فَاعْفُ عَنْهُمْ وَاسْتَغْفِرْ لَهُمْ وَشَاوِرْهُمْ فِي الْاَمْرِۚ فَاِذَا عَزَمْتَ فَتَوَكَّلْ عَلَى اللّٰهِۜ اِنَّ اللّٰهَ يُحِبُّ الْمُتَوَكِّلِينَ.

"Ey Muhammed, Allah'ın rahmetinden dolayı sen onlara karşı yumuşak davrandın. Eğer kaba ve katı kalpli olsaydın, şüphesiz etrafından dağılır giderlerdi. Onları affet, onlara bağış dile, iş hakkında onlara danış, fakat karar verdin mi Allah'a güven. Doğrusu Allah kendisine güvenenleri sever."[357]

356 *Sahih-i Buhârî Muhtasarı Tecrid-i Sarih,* IV, 30-31.
357 Al-i İmran, 3/159.

Peygamberimiz, yaşadığı hayat ile telkin ettiği esaslar arasında tam bir ahenk mevcut idi. O, telkin ettiği esasları önce kendisi uygulardı. Çünkü insan,başkalarına verdiği öğüdü kendisi uygulamazsa onun başkaları üzerinde etkisi de olmaz. Esasen Kur'an-ı Kerim:

يَٓا اَيُّهَا الَّذٖينَ اٰمَنُوا لِمَ تَقُولُونَ مَا لَا تَفْعَلُونَ.

"Ey iman edenler, yapmayacağınız şeyleri niçin söylersiniz"[358] diyerek kişinin yapmayacağı şeyi başkalarına söylemesinin doğru olmayacağını bildirmektedir.

Değerli kardeşlerim, Hz. Aişe validemize, Peygamberimizin ahlâkının nasıl olduğu sorulduğunda, o: "Onun ahlâkı Kur'an'dı" demiştir.[359] Peygamberimiz, davranışları ve üstün kişiliği ile en güzel örnektir. Esasen Kur'an-ı Kerim tek örnek kişi kabul etmektedir ki, o da Peygamberimizdir. Şöyle buyurulmuştur:

لَقَدْ كَانَ لَكُمْ فٖي رَسُولِ اللّٰهِ اُسْوَةٌ حَسَنَةٌ لِمَنْ كَانَ يَرْجُوا اللّٰهَ وَالْيَوْمَ الْاٰخِرَ وَذَكَرَ اللّٰهَ كَثٖيرًاۜ .

"And olsun ki, Allah'ın Resûlü, sizin için, Allah'a ve ahiret gününe kavuşmayı umanlar ve Allah'ı çok ananlar için güzel bir örnektir."[360]

Ayet-i Kerime Peygamberimizin, Allah'ın razı olacağı davranışlarda bulunmak isteyenler için canlı bir örnek ve büyük fazilet numunesi olduğu anlatılmaktadır. Peygamberimiz, Peygamber olarak insanları davete başladığı zaman, onu duyan komşu ülkelerin başkanları, karşılaştıkları her Mekke'liden Peygamberimiz hakkında bilgi alıyorlar, daha çok ahlâkının nasıl olduğunu soruyorlardı. İşte Mekke ileri gelenlerinden Ebû Süfyan Müslüman olmadan önce ticaret amacı ile Şam'a gittiği zaman Bizans imparatoru onu huzuruna çağırmış ve Peygamberimizle ilgili kendisine bazı sorular sormuştu. Bu sorulardan birisi de şöyle idi. Peygamberlik iddiasında bulunan bu zatın daha önce hiç yalan söylediğini duydunuz

358 Saff, 61/2.
359 Müslim, "Müsafirûn", 129.
360 Ahzab, 33/21.

mu? Ebû Süfyan: “Asla, yalan söylediğini duymadık” diye, cevap verdi. Bunun üzerine İmparator:

–Size, Peygamberlik iddiasında bulunan bu zatın evvelce hiç yalan söyleyip söylemediğini sordum, Onun hiç yalan söylemediğini ifade ettiniz. Şayet bu zat Allah hakkında yalan söylemiş olsa daha evvel insanlara yalan söylemesi gerekirdi, dedi.[361]

Değerli müminler, Peygamberimize göre ahlâk herşeydi. O, ahlâka o kadar önem verirdi ki, dinin ne olduğunu soranlara, dinin güzel ahlâktan ibaret olduğunu söylerdi. Hatta ahlâkı güzel olmayanın; konuştuğu zaman yalan söyleyenin, söz verdiği zaman sözünde durmayanın, emanete hıyanet edenin –diğer dinî vecibelerini yerine getirmiş olsa bile– olgun mümin olamayacağını söylerdi.

Onun hayatını inceleyenler, onun ne yüksek bir ahlâka sahip olduğunu göreceklerdir. 0, kim olursa olsun, herkese iyi muamele eder, kimseyi incitmez, ayıplamaz ve kırmazdı. Ebû Saîd el Hudrî (ra.) anlatıyor. “Birgün Bedevilerden biri Peygamberimizden alacağını tahsil etmeye gelmişti. Edeb ve terbiye ölçülerini aşarak Peygamberimize kaba ve sert sözler söyledi. Ashab-ı kiram bedevînin bu hareketine kızarak Sen kiminle konuştuğunu biliyor musun? dediler. Bedevî hiç aldırmadı: Ben hakkımı istemeye geldim, dedi. Bunun üzerine Peygamberimiz Ashab’a Siz onun tarafından olacaktınız. Çünkü bu adam hakkını istiyor, buyurdu.[362]

Peygamberimiz, arkadaşlarından herhangi biri kendisinden bir ricada bulunduğunda bu ricayı geri çevirmez, yerine getirirdi. Mahmud b. Er-Rebîu’l-Ensarî (ra.) anlatıyor:

“Peygamberimizin arkadaşlarından Bedir savaşında hazır bulunan Ensardan Itban B. Malik, Peygamberimize gelerek. “Ey Allah’ın Rasûlü, gözlerim görmez oldu. Halbuki mahallemiz halkına namaz kıldıran benim. Yağmur yağdığı vakit onlarla aramızda olan dere akar da mescitlerine gidip namaz kıldıramaz oluyorum. Gönlüm ister ki, bana gelip evimde namaz kıldırasın da senin namaz kıldığın yeri namazgâh edineyim.” dedi. Peygamberimiz: “İnşallah bunu yaparım” diye vadetti. Itban diyor ki. Ertesi sabah Peygamberimiz beraberinde Ebû Bekir olduğu halde gün

361 Buhârî, “Bed’ü’l-Vahiy”, 1.
362 İbn Mâce, “Sadakat”, 17.

yükseldiği vakit bana geldiler. Peygamberimiz içeri girmek için izin istedi. Eve girdiğinde oturmadı, bana.

–Evinin neresinde namaz kılmamı istersin? dedi. Ben de namaz kılmasını istediğim yeri ona gösterdim. Peygamberimiz namaza durup tekbir aldı. Biz de arkasında durarak saf olduk. İki rekat kıldırıp selâm verdi. Bunun üzerine biz onun için pişirdiğimiz çorbaya onu alıkoyduk. Mahallemiz sakinlerinden bir çok kimseler, Peygamberimizin evimizi şereflendirdiğini haber alınca birer birer geldiler. İçlerinden biri mahallede oturan Malik b. Ed-Dühayşin'i göremeyince sordu. "Malik nerede?" dedi. Orada bulunanlardan bir başkası.

–O, Allah'a ve Peygamberine sevgisi olmayan bir münafıktır, dedi. Peygamberimiz:

–Böyle deme, görmüyor musun ki, "La ilahe illallah (Muhammedü'r-Resûlullah)" diyor ve bunu Allah rızası için söylüyor, buyurdu. Bunun üzerine o zat: Allah ve Resûlü daha iyi bilir, dedi. Itban diyor ki: Peygamberimizi münafıklar hakkında hep böyle iyilik ve hayır düşünür bulurduk, dedi. Sonra Peygamberimiz:

–Allah Teâlâ, O'nun rızasını arayarak "Lâ ilâhe illallah" diyen kimseyi cehennem ateşine haram kılmıştır,[363] buyurdu.

Peygamberimiz hayatı boyunca adaletten kıl kadar ayrılmamıştır. Herkese karşı âdil davranmış, insafla muamele yapmıştır.

Hz. Aişe validemiz anlatıyor: Mahzumî kabilesinden bir kadın hırsızlık etmişti. Mekke ileri gelenleri, asil bir aileye mensup olan bu kadının ceza görmemesi için Peygamberimizin çok sevdiği azatlı kölesi Zeyd'in oğlu Usame'yi Peygamberimize şefaatçi olarak gönderdiler. Peygamberimiz Usame'yi dinledikten sonra:

–Sizden öncekiler bu gibi farklı uygulamaları sebebiyle helak olmuştur. Onlar, yoksullara en ağır cezayı uygular, zengin ve itibarlı olana ise ceza vermezlerdi, buyurarak kanunların uygulanmasında ayırım yapılmasının toplumun yok olmasına sebep olacağını bildirmiş ve, "Allah'a yemin ederim ki, Muhammed'in kızı Fâtıma hırsızlık etse mutlaka onu cezalandırırdım"[364] buyurdu.

---

363 Buhârî, "Salât", 46.
364 Buhârî, "Hudut", 11; Müslim, "Hudut", 2.

Ebû Saîd el-Hudrî (ra.) anlatıyor:

–Bir defa Peygamberimiz savaş ganimeti dağıtıyordu. Çok kalabalık vardı. Adamın biri Peygamberimizin adeta sırtına binmişti. Peygamberimiz elindeki çubukla kendisini rahatsız eden bu adama geri durması için işaret etmiş, fakat çubuk adamın yüzüne gelerek, yüzünü incitmişti. Peygamberimiz hemen çubuğu adamın eline vererek. İntikamını al, demişti. Adam: Ey Allah'ın Resûlü, ben şikâyetçi değilim,[365] diye cevap verdi. Değerli müminler, Peygamberimizin yüksek ahlâkını böyle bir vaazda anlatmak mümkün değildir. Biz sadece onun ahlâkından bir iki örnek verdik. Geniş bilgi almak isteyenler Peygamberimizin hayatını incelemelidirler.

Değerli müminler, Peygamberimizin doğumunu anarken ne yapacağız? Bazı yerlerde olduğu gibi kaside ve ilâhiler söyleyip kandil simitleri dağıtmakla mı yetineceğiz. Elbette bunlar da güzel adetlerdir. Ancak onun doğumunu anmak bu değildir. Onu anmaktan asıl gaye, onun cihanşûmül olan nübüvvet ve risaletini, yüksek ahlâkını anmak ve sünnetine uyma azmini tazelemektir. Çocuklarımıza onun hayatı ile ilgili bilgi vererek onu sevdirmeye çalışmaktır. Çünkü onu sevmek imandandır, hatta imanın ta kendisidir. Nitekim Peygamberimiz:

وَالَّذِى نَفْسِى بِيَدِهِ لاَيُؤْمِنُ اَحَدُكُمْ حَتَّى اَكُونَ اَحَبَّ اِلَيْهِ مِنْ وَالِدِهِ وَوَلَدِهِ

"Nefsimi kudret elinde tutan Allah'a yemin ederim ki, hiç biriniz, ben ona babasından ve çocuğundan da daha sevgili olmadıkça iman etmiş olmaz,"[366] buyurdu.

Peygamberimizi sevmek demek, onun sünnetine uymak ve onu hayata geçirmektir. Nitekim Peygamberimiz:

وَمَنْ اَحْيَا سُنَّتِى فَقَدْ اَحَبَّنِى وَمَنْ اَحَبَّنِى كَانَ مَعِىَ فِى الْجَنَّةِ

"Sünnetimi ihya eden beni sevmiş demektir. Beni seven ise cennet'te benimle beraberdir",[367] buyurmuştur.

365 Ebû Dâvud, "Diyât", 15.
366 Buhârî, "İman", 8; Müslim, "İman", 16.
367 Tirmizî, "İlm", 16.

Değerli kardeşlerim, Allah Teâla'nın sevgisine ve mağfiretine mazhar olmanın tek yolu, O'nun sevgili Peygamberinin sünnetine uymaktır. Nitekim Kur'an-ı Kerim'de şöyle buyurulmuştur:

قُلْ اِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللّٰهَ فَاتَّبِعُونٖى يُحْبِبْكُمُ اللّٰهُ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْۜ وَاللّٰهُ غَفُورٌ رَحٖيمٌ

"(Ey Muhammed) de ki: Eğer Allah'ı seviyorsanız bana uyunuz ki, Allah da sizi sevsin ve günahlarınızı bağışlasın. Allah son derece bağışlayıcı ve esirgeyicidir."[368]

İşte bu ayet-i kerime, Peygambere uymanın Allah'ın rızasını kazanmaya ve günahların bağışlanmasına vesile olacağını gayet açık bir şekilde ifade buyurmaktadır.

Bu duygu ve düşünce ile kutlu doğumun hepimize, aziz milletimize ve bütün Müslüman kardeşlerimize mübarek olmasını ve Peygamberimizin şefaatine bizi mazhar kılmasını Cenab-ı Hak'tan niyaz ediyorum.

368 Al-i İmran, 3/31.